

Віктор Іванович Шевчук:

«Ми робимо так, щоб максимально відновити якість життя людини»

Науково-дослідний інститут реабілітації осіб з інвалідністю ВНМУ ім. М.І. Пирогова знаний в Україні та за кордоном завдяки науковим та практичним розробкам. Не менше він відомий високим рівнем лікування, уважним ставленням до пацієнтів, яких щороку у закладі перебуває понад 5,5 тисяч. «Молодий медик» вирішив дізнатися, як інститут працює в умовах воєнного часу.

Від порогу приймального відділення в Науково-дослідному інституті реабілітації осіб з інвалідністю багатолюдно. У стаціонарі зайняті практично всі палати, на кожному поверсі триває робота з пацієнтами. Лікарі, середній та молодший медичний персонал, інтерни та студенти, волонтери — кожен заклопотаний своєю справою, і з цього складається єдиний злагоджений порямок.

Цей науково-дослідний заклад почав працювати у 1974 р. як філіал Українського Центрального НДІ експертизи працездатності інвалідів Мінсоцзабезпечення України. На той час в інституті функціонувало 6 відділень.

Назва і підпорядкування закладу змінювались залежно від завдань та напрямку наукової діяльності. З 2008 р. — Науково-дослідний інститут реабілітації осіб з інвалідністю ВНМУ ім. М. І. Пирогова (далі у тексті — НДІ, Інститут, клініка).

Зараз клініка має вищу акредитаційну категорію й працює відповідно до ДСТУ ISO 9001:2015.

Основні напрями діяльності інституту: реабілітація осіб з інвалідністю і наукова робота.

«Ми проводили й проводимо роботу з дослідження різних аспектів реабілітації осіб з інвалідністю в Україні, — каже директор Інституту професор, д. мед. н. Віктор Іванович Шевчук.

Крім цього, з огляду на євроінтеграцію й прийняття ВООЗ у 2001 р. Міжнародної класифікації функціонування обмежень життєдіяльності та здоров'я, галузева наука має точніше визначити поняття інвалідності та окреслити напрями вдосконалення соціального захисту осіб з обмеженими можливостями.

Зараз ми одночасно виконуємо три наукові теми, дві з яких фун-

даментальні, а одна — прикладна. Така кількість НДР — це рівень великих академічних інститутів. Заплановані теми проходять конкурсний відбір за актуальністю, значущістю для галузі, очікуваними результатами, кваліфікацією співробітників».

Наукові та практичні розробки вчених Інституту з проблем медико-соціальної експертизи та реабілітації осіб з інвалідністю, компресійно-дистракційного остеосинтезу у відновному лікуванні інвалідів, ампутаційної хірургії, ревматології широко відомі в Україні та за її межами. Заклад підтримує тісні зв'язки з науковими центрами України та інших країн з питань розробки й впровадження в медичну практику новітніх технологій.

У НДІ функціонують приймально-консультативне та п'ять стаціонарних відділень, кабінети функціональної діагностики та рентгенологічний, аптека. Працює клініко-діагностична лабораторія, акредитована й сертифікована згідно з вимогами ISO, яка виконує широкий спектр досліджень для наукових і клінічних потреб.

- ортопедо-травматологічне;
- неврологічне для хворих з порушенням мозкового кровообігу;
- вертеброневрологічне;
- ревматологічне;
- поліекспертне.

Є в клініці також операційно-анестезіологічна служба, реабілітаційне відділення, кабінети функціональної діагностики та рентгенологічний, аптека. Працює клініко-діагностична лабораторія, акредитована й сертифікована згідно з вимогами ISO, яка виконує широкий спектр досліджень для наукових і клінічних потреб.

На базі НДІ розташовані чотири кафедри університету: внутрішньої медицини медичного факультету

№ 2, внутрішньої медицини № 2, травматології та ортопедії, фізичної та реабілітаційної медицини.

Працюючи в клініці, студенти старших курсів, отримують практичні навички, вчаться виконувати лікарські маніпуляції, перев'язки, вести історії хвороби. Інститут зацікавлений в допомозі студентів, бо рук зараз не вистачає.

Для студентів немає ніяких обмежень у відвідуванні клініки чи занять, оскільки політика Інституту — працювати в постійному в контакт з хворими в стаціонарах, в лабораторіях і кабінетах.

«Ми багато років, ще у мирний час, ґрунтовно займалися питаннями реконструктивних операцій на вадних куксах кінцівок та підготовки до протезування. На превеликий жаль, з початком війни кількість таких хворих значно зросла, — розповідає Віктор Іванович. — Зараз приймаємо осіб з наслідками вогнепальних, мінно-вибухових травм, опіків, компартмент-синдрому.

Первинна обробка таких травм відбувається в екстремальних умовах, тому згодом можливі різноманітні ускладнення, над усуненням яких і працюємо. Ми робимо так, щоб максимально відновити якість життя людини. Є в нас хворі з наслідками черепно-мозкових травм, порушеннями кровообігу та іншою патологією».

Щоб пацієнт був готовий до протезування, потрібно забезпечити повне загоєння рани, безболісний післяопераційний рубець, привчити м'язи і шкіру до навантаження, відновити атрофовані м'язи. Лікування і реабілітація в клініці проводяться державним коштом, для пацієнтів вони безплатні.

«Госпіталізація в нас планова, — каже медичний директор клініки Ірина Володимирівна Куриленко. — Намагаємось планувати так, щоб нікому не відмовити, але водночас щоб кожен отримав якісну належну допомогу».

Пацієнти клініки проходять дуже серйозну фізичну реабілітацію із застосуванням спеціальних тренажерів та вправ, масажу, електростимуляції. Три реабілітаційних зали з тренажерами працюють з постійним навантаженням: тут з кожним пацієнтом персонально займаються фізіотерапевти, реабілітологи.

У притишеному гомоні голосів чуто українську, англійську, французьку — з перших днів російського вторгнення до клініки приїздять безоплатно працювати фахівці міжнародної організації «Лікарі без кордонів» (MSF).

Поліклінічне відділення обслуговує стаціонарних пацієнтів. Діагностична база ґрунтовна: кардіографія, ехокардіографія, холтеровське моніторування, УЗД всіх органів і систем, навантажувально-тестова велоергометрія, реовазографія всіх систем, ЕЕГ, електронейроміографія.

«Грацюємо над поповненням нашої бази, шукаємо можливості придбати або отримати додаткові діагностичні пристрої. Зараз у нас є потреба у придбанні біомеханічної доріжки — вона дала б змогу посилити наукову складову нашої діяльності», — коментує огляд відділень клініки Ірина Володимирівна.

Любов Іванівна Маринич, співробітниця кафедри внутрішньої медицини, розповідає, що усі працівники кафедр проводять консультативну та лікувальну роботу у різних відділеннях Інституту:

«Ми ведемо хворих, маємо можливість показувати студентам пацієнтів, спілкуватися. Це важливо, що молоді лікарі мають змогу навчатися. Крім того, ми проводимо консультації як вузькі спеціалісти: гастроентеролог, кардіолог тощо».

«Співробітники кафедр — лікарі висококваліфіковані та компетентні, ведуть у нас найскладніших пацієнтів, до яких потрібний певний підхід, проводять лікувальну, консультативну роботу, чергують по клініці. Поруч з лікарями-наставниками отримують досвід студенти

та інтерни. Завдяки комплексному підходу ми маємо результат — задоволених пацієнтів», — додає Ірина Володимирівна.

Кожного року спільними зусиллями кафедр та науковців ми складаємо план нововведень і впроваджень на наступний рік. Аналізуємо сучасні світові напрацювання й разом зі співробітниками кафедр намагаємось впровадити їх у клінічну роботу Інституту».

Відділення відновлювального лікування працює без вихідних: тут на пацієнтів чекають процедури з лазером, ультразвуком, електрофорезом, електростимуляцією, магнітотерапією, парафінотерапією, працюють два масажних кабінети

«На першому місці — фізична реабілітація, тому всі можливі засоби фізичної реабілітації ми намагаємось використати якщо не на 100, то на 99%», — коментує медичний директор.

Не функціонують у клініці зараз тільки кабінети водолікування, оскільки там обладнане укриття.

Маковій Нелі Олександрівна, інтерн першого року спеціальності «терапія», яка проходить стажування у поліекспертному відділенні, каже, що дуже хотіла потрапити саме до НДІ:

«Моя спеціалізація — внутрішні хвороби. У відділенні дуже цікаво працювати, бо тут багато пацієнтів з різноманітними, часто рідкісними захворюваннями. Тут гарний колектив, професійні лікарі, в яких можна багато чому навчитись і в науковій, і в практичній діяльності».

Дівчина вже освоїла роботу з медично-інформаційною системою, під наглядом лікарів веде хворих,

займається оволодінням лікувальним та діагностичним обладнанням.

«На наших інтернах теж велике навантаження, але вони добре справляються», — додає Ірина Володимирівна.

З пацієнтами Інституту працюють психологи, соціальні працівники, юристи: дехто з цих фахівців у штаті, інші — на волонтерських засадах. Допомога потрібна, зокрема, з оформлення документів на протезування, лікування за кордоном, отримання соціальної допомоги.

Нещодавно Інститут отримав гуманітарну допомогу з США. «Лікарі без кордонів» купили для закладу надпотужний генератор — він здатний за потреби забезпечити роботу і основних, і допоміжних служб.

Лікувальна робота в клініці не зупиняється ні на мить, але й соціальне життя теж різноманітне: для пацієнтів працює бібліотека, проводяться лекції, концерти, шахові турніри, спортивні змагання.

Враженнями ділиться Якута Олена Іванівна, пенсіонерка, суддя у відставці, постійна пацієнтка НДІ:

«Я хворю на ішемічну хворобу серця, остеохондроз, остеопороз. Дякуючи персоналу клініки я змогла працювати до 66 років.

Звернутись сюди мені порадила одна з колег-суддів. Майже 40 років я пацієнтка цього Інституту, і лікування тут на найвищому рівні. Колектив дуже відданий справі — від санітарочки до головного лікаря. Старих людей важко лікувати, але тут весь персонал завжди чуйний, уважний.

На мою думку, Міністерство охорони здоров'я має давати сюди більше коштів. Бачу, як співробітники постійно стараються, вишукують можливості забезпечити пацієнтів якісним триразовим харчуванням, ліками, гуманітарною допомогою».

«База у нас хороша. Щоправда, немає апаратів МРТ і КТ — вони потрібні, але поки що питання їх придбання не вирішене, — каже Віктор Іванович Шевчук. — Треба міняти ліфт: MSF допомогла нам придбати новий, зараз шукаємо кошти, щоб оплатити установку».

Наступного року Науково-дослідний інститут реабілітації осіб з інвалідністю відзначатиме пів століття, як допомагає людям повернутися до повноцінного життя, розвиває українську медичну науку й практику, виховує нових лікарів. Дякуємо колегам за плідну невпинну роботу.

Тетяна Ігнатівна